

Via e-post
Näringsdepartementet
naringsdepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Budgetunderlag för budgetåren 2019, 2020 och 2021

Konkurrensverket överlämnar härmed budgetunderlag för budgetåren 2019, 2020 och 2021.

Beslut om budgetunderlag för budgetåren 2019, 2020 och 2021 har fattats av generaldirektören. Föredragande har varit ekonomihandläggare Adam Sandberg.

Rikard Jermsten

Adam Sandberg

Bilaga:

Budgetunderlag för budgetåren 2019, 2020 och 2021

Kopia via e-post:

Finansdepartementet
Ekonomistyrningsverket
Riksdagens utredningstjänst
Riksrevisionen
Statskontoret

Budgetunderlag för budgetåren 2019, 2020 och 2021

I enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag upprättas härmed budgetunderlag för åren 2019–2021.

Konkurrensverket yrkar i budgetunderlaget på förstärkningar av anslaget i huvudsak för att:

- Möta utmaningar inom tillsynen till följd av ökad digitalisering.
- Prioritera korruptionsbekämpning i tillsynsarbetet.

Förslag från Konkurrensverket	2019	2020	2021
Anslag 24 01 13			
<i>Summa tilldelat, tkr¹</i>	148 136	150 685	152 298
<i>Digitalisering</i>	9 000	9 000	9 000
<i>Bekämpa korruption</i>	8 000	8 000	8 000
Nytt förslag	165 136	167 685	169 298

Konkurrensverkets förväntningar under åren 2019–2021

Konkurrensverket är tillsynsmyndighet för konkurrens- och upphandlingslagarna. En proaktiv, tydlig och framgångsrik tillämpning av dessa regelverk är stommen i myndighetens verksamhet. Konkurrensverkets vision är "Välfärd genom väl fungerande marknader". Väl fungerande marknader uppnås genom effektiv konkurrens i privat och offentlig verksamhet till nytta för det allmänna och marknadens aktörer.

Fokus för tillsynsverksamheten under 2018, kommer fortsatt att vara på att upprätthålla och utveckla en resultatnriktad, effektiv och framgångsrik tillsyn för att

¹ Enligt de förutsättningar som finns angivna i Budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Utgiftsområde 24). Värdet för 2021 är inhämtat från Hermes 2018-02-16.

ingripa mot överträdelser av de konkurrens- och upphandlingsregelverk som myndigheten ansvarar för.

Konkurrensverket arbetar även med att lämna förslag till regeländringar och andra åtgärder för att på ett ansvarsfullt sätt öka eller effektivisera konkurrensut-sättningen i samhället. Konkurrensverket ska också främja forskning och kun-skapsbyggande inom konkurrens- och upphandlingsområdet. Dessa uppdrag går hand i hand och förstärker varandra.

Konkurrensverket har ett högt anseende för sitt deltagande i internationellt ut-vecklingsarbete på såväl konkurrens- som upphandlingsområdet. Detta arbete är av strategisk betydelse för myndigheten, både vad gäller kompetensutveckling för den egna personalen samt möjligheter att påverka framtida regelverk, metodik och tillämpningspolicy i en alltmer globaliserad omvärld där det inte längre är re-levant att verka för väl fungerande marknader i ett snävt Sverigeperspektiv. Det-samma gäller avseende forskningsfrågor.

Konkurrensverket kommer att arbeta vidare med vår värdegrund som knyter an till regeringens prioriteringar av en god förvaltningskultur, som syftar till att skapa en mer effektiv och rättssäker statsförvaltning och som bidrar till att myn-dighetens bemötande av allmänheten i så hög grad som möjligt kännetecknas av värdighet och respekt (offentligt etos).

Enligt vår värdegrund, som har arbetats fram av medarbetarna på myndigheten, ska vi vara tydliga, respektfulla, engagerade och kompetenta. Denna värdegrund är något som ska genomsyra all verksamhet på Konkurrensverket.

Konkurrensverket har inte beaktat effekterna av ett eventuellt genomförande av förslagen i departementspromemorian Statistik på Upphandlingsområdet (Ds 2017:48), se vidare verkets remissyttrande över promemorian (Fi2017/03926/OU).

Förstärkningsbehov 2019–2021

Konkurrensverket har två viktiga utmaningar för verkets verksamhet som innebär behov av resurstillskott.

För det första innebär den tilltagande digitaliseringen av samhället en utmaning för konkurrenstillsynen. Vi behöver lära oss mer om de digitala marknaderna och hur plattformar och algoritmer påverkar marknader och konsumenter. De senaste åren har våra utredningar kommit att omfatta allt större mängder digitalt material, vilket ställer kraftigt ökade krav på lagringskapacitet, digitala sökverktyg och it-kompetens hos våra medarbetare. Samtidigt ställer domstolar och motparter allt större krav på teknisk och ekonomisk bevisning, vilket i sig kräver mer omfattande och komplexa utredningar.

För det andra ser vi allt oftare tecken på korruption i samband med vår tillsynsverksamhet. Korruption är en konkurrensnedvridning som ligger nära Konkurrensverkets kärnuppdrag både inom upphandlings- och konkurrensområdena. Konkurrensverket anser därför att det är önskvärt att verket ges ett tydligare uppdrag att motverka korruption inom både privat och offentlig verksamhet och att verket ges förutsättningar att prioritera sådana ärenden inom ramen för tillsynsverksamheten.

Konkurrensverket föreslår mot denna bakgrund en utökad budgetram med 17 miljoner kronor per budgetår för anslag 24 01 13 (Ramanslag).

Digitaliseringen innebär utmaningar för en effektiv konkurrenstillsyn

Den ökande digitaliseringen av samhället innebär både möjligheter och utmaningar för konkurrenstillsynen. För att ta vara på dessa möjligheter och möta utmaningarna behöver vi bygga upp och behålla kompetens om de digitala marknaderna och hur de fungerar. Vi behöver bli bättre på att veta vilka relevanta data som finns tillgängliga, både inom företag och i öppna källor, och hur företag använder dessa data. Vi behöver bland annat förstå hur t.ex. algoritmer och plattformar fungerar och analysera vilka effekter det får på konkurrensen och för konsumenterna.

Hanteringen av de stora datamängderna är en utmaning i sig. De senaste åren har detta blivit tydligt i samband med våra platsundersökningar, där insamlingen av digitalt material är en central del av vår bevissäkring. De volymer digitalt material som samlas in och vi behöver hantera och söka i blir allt mer omfattande. Enbart sekretessgranskningen av sådant material uppgick under 2017 till tusentals arbetstimmar. Den miljö vi möter hos företagen blir dessutom alltmer tekniskt avancerad, och vi behöver oftare än förut sätta upp tillfälliga it-labb för sökning av digitalt material ute på plats hos företag i samband med platsundersökningar.

En försvårande faktor är den ökande användningen av kryptering och molnbaserade lösningar. Det är nödvändigt att som konkurrensmyndighet hålla jämna steg med företagen så att vi har förutsättningar att hitta exempelvis kommunikation mellan konkurrenter som företagen försöker dölja. Sådan information kan finnas i exempelvis molnbaserade lösningar, i chatttrum eller i sms-konversationer.

Samtidigt innebär rättsutvecklingen att domstolarna ställer allt större krav på utredning och bevisning i konkurrensfall. Konkurrensverket möter ofta mycket resursstarka motparter både under en utrednings gång och senare i domstol, vilket bidrar till att öka utredningarnas omfattning och komplexitet.

För att säkerställa en effektiv tillsynsverksamhet behöver Konkurrensverket därför göra flera strategiska satsningar:

- Förstärka kapaciteten i servrar, it-utrustning och programvaror för att kunna hantera de ökade datamängderna och möjliggöra en snabbare, säkrare och mer effektiv uppsökning och hantering av bevisning i digital form.
- Stärka kompetensen och kapaciteten på det it-forensiska området både genom investeringar i hårdvara och genom nyrekrytering av personal med it-forensisk kompetens.
- Vi behöver kunna rekrytera och behålla avancerad kompetens på våra kärnområden, framför allt jurister och ekonomer. Konkurrensverket har i dag sällan problem att rekrytera juniora medarbetare men har svårt att behålla eller rekrytera mer seniora medarbetare som erbjuds högre löner av andra arbetsgivare, såväl av andra myndigheter som av privata företag.
- Våra interna stödsystem behöver förstärkas för att klara av de ökade datamängderna. Konkurrensverkets nuvarande diarie- och ärendehanteringssystem har varit väl anpassat för verkets verksamheter men behöver bytas ut för att möjliggöra en effektiv hantering av stora datamängder och på sikt en övergång till e-arkiv.
- Digitaliseringen innebär också nya möjligheter att hitta och använda information från öppna källor på ett strategiskt och effektivt sätt i våra förstudier. Även denna verksamhet behöver utvecklas genom kompetensutveckling och inköp av olika it-verktyg m.m.
- Vi behöver bygga upp kompetens om hur data och algoritmer används av företag och analysera vilka effekter det får på konkurrensen och konsumenterna. Vi behöver också bli bättre på att veta vilka data som kan vara relevanta för våra utredningar och stärka kompetensen när det kommer till att analysera data.
- Konkurrensverkets verksamhet är i dag helt beroende av att olika it-system fungerar. Konkurrensverket behöver se över sina system och rutiner för att förebygga driftstörningar och bygga upp en beredskap och kapacitet för att klara av att hantera olika former av hot och incidenter. Inte minst är det viktigt att snabbt kunna återställa viktigt information efter it-incidenter, vilket kräver redundanta säkra system. De ökade datamängderna som samlas in och hanteras i verksamheten ställer allt större krav på kapacitet.

Konkurrensverket äskar därför om en förstärkning för 2019–2021 med 9 miljoner kronor per budgetår för att förstärka verkets kapacitet och kompetens att hantera de digitala utmaningarna och stärka tillsynen på konkurrensområdet.

Ett uppdrag till Konkurrensverket att bekämpa korruption

Konkurrensbegränsande samarbeten mellan företag är mycket skadliga för samhället och det hör till Konkurrensverkets huvuduppgifter att på olika sätt motverka detta. Ett näraliggande problem är om företag samarbetar med enskilda individer hos sina affärspartners och genom exempelvis mutor eller andra förmåner förmår dem att göra affärer som inte är i deras arbetsgivares intressen. Sådan korruption kan förekomma såväl inom privat som offentlig verksamhet och är skadlig både för de företag eller organisationer som drabbas samt för ekonomin som helhet.

Inom offentliga verksamheter innebär den formaliserade konkurrensutsättning som i normalfallet ska ske enligt upphandlingslagstiftningen ett effektivt sätt att motverka korruption. Varje avsteg från annonseringsplikten innebär dock att riskerna för korruption ökar avsevärt. Konkurrensverket ser i sin tillsynsverksamhet en allt tydligare trend att de tips och klagomål som kommer in ofta är kopplade till andra typer av oegentligheter än enbart överträdelser av upphandlingsreglerna, och att det ofta finns inslag av korruption.

Konkurrensverket möter ofta personer med negativ inställning till upphandlingslagstiftningen. Tyvärr lägger många myndigheter ner mycket energi på att hitta sätt att undvika annonserade upphandlingsförfaranden. Det finns därför anledning att utveckla informationen, bland annat genom uppsökande verksamhet i landet, om att upphandlingsreglerna fyller en viktig funktion för att säkerställa att myndigheter använder våra skattepengar på ett effektivt och rättssäkert sätt. Genom att ge alla leverantörer möjlighet att konkurrera om kontrakten på lika villkor minskar risken för korruption avsevärt.

Att bekämpa korruption ligger nära Konkurrensverkets roller att verka för effektiv konkurrens och utöva tillsyn enligt konkurrenslagstiftningen och upphandlingsreglerna. Konkurrensverket anser att det vore lämpligt att verket ges ett tydligt uppdrag att motverka korruption. Detta skulle dock innebära delvis nya krav på oss som konkurrensmyndighet, som fordrar resurser i syfte att säkerställa att prioriteringen av ärenden som innefattar korruption inte får negativ inverkan på verkets förutsättningar att driva tillsynsverksamhet i övrigt:

- Vi behöver ytterligare personella resurser för att kunna prioritera och utreda fler ärenden och lägga ett bredare perspektiv vid utredningarna. Vi behöver också utveckla vår kompetens för att förstå även dessa andra typer av överträdelser och ta fram metoder för att förbättra förutsättningarna för effektiv upptäckt och utredning.
- Vi behöver utveckla samarbeten med andra myndigheter, bland annat Riksenheten mot korruption och Ekobrottsmyndigheten.

- Vi bör också utveckla vår information om upphandlingsreglerna och särskilt om konkurrensutsättningens uppgift att säkerställa en effektiv användning av våra gemensamma resurser och att minska risken för korruption.

Konkurrensverket äskar 8 miljoner kr per år för att kunna arbeta aktivt mot korruption inom både privat och offentlig verksamhet. Insatsen är skalbar beroende på vald ambitionsnivå.

Konkurrensverket bedömer att de föreslagna förstärkningarna kraftigt skulle förbättra förutsättningarna för Konkurrensverket att utöva en effektiv tillsyn. Vi skulle också få bättre förutsättningar att identifiera korruptionsmisstankar och på så sätt bistå polisen med fler kvalificerade tips. Den preventiva verkan som följer av en starkare tillsynsmyndighet skulle också bidra till att göra det förebyggande arbetet mer effektivt. De företag som följer reglerna skulle som en följd av förstärkningarna i minskad utsträckning behöva utsättas för osund konkurrens från oseriösa aktörer. De sammanlagda fördelarna för konsumenterna av en mer effektiv och kraftfull tillsynsmyndighet kan knappast underskattas.

Anslag 24 01 13 Konkurrensverket (Ramanslag)

Vid planering av verksamheten och beräkning av anslagsnivåer utgår Konkurrensverket från de förutsättningar som finns angivna i Budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Utgiftsområde 24) vilket ger en anslagstilldelning på 145 803 tkr 2018, 148 136 tkr 2019, 150 685 tkr 2020 och 152 298 tkr för 2021².

Konkurrensverkets förvaltningsanslag under ap.1 avses primärt användas till:

- Att utreda och ingripa mot överträdelser av konkurrensreglerna.
- Att utreda och ingripa mot överträdelser av upphandlingsreglerna med stöd av lagen om valfrihetssystem (2008:962), lagen om offentlig upphandling (2016:1145), lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (2016:1146), lagen om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (2011:1029) eller lagen om upphandling av koncessioner (2016:1147).
- Främja en effektiv offentlig upphandling, vilket bl.a. innefattar samverkan med Upphandlingsmyndigheten, andra myndigheter och intressenter för att öka konkurrensinlaget i all offentlig upphandling.
- Sprida information vad gäller konkurrens- och upphandlingsfrågor, till allmänheten, företag och offentliga organ.

² Värdet för 2021 är inhämtat från Hermes 2018-02-16.

- Samverka med andra konkurrens- och upphandlingsmyndigheter både vid genomförande av specifika utredningar, eller andra specifika insatser, men även på en mer generell policynivå.
- Verka för konkurrensneutrala lösningar, inklusive att hantera transparens-lagstillsynen.
- Besvara remisser och ta fram rapporter med relevanta förslag.
- Samverka med Sveriges länsstyrelser och andra svenska myndigheter.

För åren 2018–2021 beräknas anslaget förbrukas i sin helhet.

Anslag 24 01 14 Konkurrensforskning (Ramanslag)

Vid planering av verksamheten och beräkning av anslagsnivåer utgår Konkurrensverket från de förutsättningar som finns angivna i Budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Utgiftsområde 24), vilket innebär en anslagstilldelning på 13 804 tkr 2018, 13 804 tkr 2019, 13 804 tkr 2020 och 13 804 tkr för 2021³.

Medel för forskning kommer huvudsakligen anslås via bidrag till forskningsprojekt med anknytning till Konkurrensverkets verksamhetsområden. Vid fördelning av dessa medel har myndigheten stöd av ett forskningsråd.

Resterande medel kommer att användas av Konkurrensverket för uppdragsforskning, seminarier och anknytande informationsinsatser på konkurrens- och upphandlingsområdet.

Kostnader för arvoden m.m. för ledamöterna i råden belastar också anslaget.

För åren 2018–2021 beräknas anslaget förbrukas i sin helhet.

Anslag 24 01 19 Finansiering av rättegångskostnader (Ramanslag)

Vid planering av verksamheten och beräkning av anslagsnivåer utgår Konkurrensverket från de förutsättningar som finns angivna i Budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 Utgiftsområde 24), vilket motsvarar en anslagstilldelning på 18 000 tkr 2018, 18 000 tkr 2019, 18 000 tkr 2020 och 18 000 tkr 2021³.

Anslaget ska finansiera kostnader med anledning av mål och ärenden som avser överklaganden av Konkurrensverkets beslut eller vari Konkurrensverket för talan.

Det är mycket svårt att prognostisera utgifterna under anslaget, eftersom utbetalningarna är beroende på utgången i olika domstolsförhandlingar där Konkurrensverket för statens talan. Om Konkurrensverket enligt domstolens avgörande blir

³ Värdet för 2021 är inhämtat från Hermes 2018-02-16.

skyldig att ersätta motparten för dennes rättegångskostnader, ska sådana ersättningar enligt lag betalas ut skyndsamt.

Målsättningen är att Konkurrensverket ska vinna samtliga mål där myndigheten är part.

Räntekontokredit

Konkurrensverket behöver byta lokaler eller minska lokalytan i befintliga lokaler under 2019. De kostnader som är kopplade till att byta lokaler eller att göra en ombyggnation av befintliga lokaler är i dagsläget svåra att prognostisera. Konkurrensverkets bedömning är att räntekontokrediten behöver uppgå till 10 000 tkr för budgetåret 2019 men att det kan finnas behov till att justera räntekontokrediten när myndighetens kostnader för flytt eller ombyggnation är kända.

Anslagskredit

Anslagskrediten föreslås för budgetåren 2019-2021 uppgå till 3 procent av anslags storlek för anslag 24 01 13 Konkurrensverket (Ramanslag) samt 10 procent av anslags storlek för 24 01 19 Finansiering av rättegångskostnader (Ramanslag).

Låneram

Konkurrensverket behöver byta lokaler eller minska lokalytan i befintliga lokaler under 2019. De kostnader som är kopplade till att byta lokaler eller att göra en ombyggnation av befintliga lokaler är i dagsläget svåra att prognostisera. Konkurrensverket har av en extern konsult fått ta del av en nyckeltalsbaserad kostnadsuppskattning. Kostnadsuppskattningen visar att en flytt för 150 arbetsplatser har en beräknad total kostnad på mellan 7,5 till 15 miljoner kronor. Konkurrensverket har gjort uppskattningen att 7,5 miljoner kronor av detta med ett spann på ett möjligt utfall mellan 4,5 till 11 miljoner kronor kommer att belasta låneramen. För att modernisera samt att upprätthålla driften i myndigheten identifierar Konkurrensverket även behov av att göra två särskilt omfattande verksamhetsinvesteringar i form av nya servrar samt ett nytt ärendehanteringssystem. Den samlade bedömningen är att låneramen behöver uppgå till 16 000 tkr samt att det kan finnas behov till att justera den tilldelade låneramen när myndighetens kostnader för flytt eller ombyggnation är kända.

Förslag till finansiering

Konkurrensverket föreslår följande finansiering för åren 2019-2021 i 2018 års prisnivå.

Verksamhetens finansiering, tkr

	2017	2018	2019	2020	2021
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Anslag					
Utgiftsområde 24 anslag 01:13 Konkurrensverket	140 243	147 651	165 136	167 685	169 298
Utgiftsområde 24 anslag 01:14 Konkurrensforskning	13 679	13 804	13 804	13 804	13 804
Utgiftsområde 24 anslag 01:19 Finansiering av rättegångskostnader	37 091	6 700	0	0	0
Avgiftsinkomster som disponeras	1 705	30	30	30	30
Övriga inkomster som disponeras	3 246	1 030	30	30	30
Därav bidrag	3 225	1 000	0	0	0
Därav finansiella intäkter	21	30	30	30	30
Summa	195 964	169 215	179 000	181 549	183 162

Verksamhetsinvesteringar, tkr

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Immateriella investeringar						
Datasystem, rättigheter m.m.	0	3 000	1 000	0	0	0
Materiella investeringar						
Maskiner, inventarier och installationer m.m.	690	3 700	8 200	700	700	700
Byggnader, mark och annan fast egendom	0	0	0	0	0	0
Övriga verksamhetsinvesteringar	0	0	0	0	0	0
Summa verksamhetsinvesteringar	690	6 700	9 200	700	700	700
Finansiering						
Lån i Riksgäldskontoret (2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen)	690	6 700	9 200	700	700	700
Bidrag (2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0	0
Finansiell leasing (2 kap. 5 § kapitalförsörjningsförordningen)	0	0	0	0	0	0
Anslag (efter medgivande av regeringen)	0	0	0	0	0	0
Summa finansiering	690	6 700	9 200	700	700	700

Låneram och räntor verksamhetsinvesteringar, tkr

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Ingående balans lån i Riksgäldskontoret	2 236	2 133	6 833	13 283	11 133	8 983
Beräknad nyupplåning	690	6 700	9 200	700	700	700
Beräknad amortering	793	2 000	2 750	2 850	2 850	2 850
Utgående balans lån i Riksgäldskontoret	2 133	6 833	13 283	11 133	8 983	6 833
Beslutad/föreslagen låneram	12 000	12 000	16 000	16 000	16 000	16 000
Beräknad ränteutgift	54	112	251	305	251	198
Finansiering av räntor och amorteringar utgiftsområde 24 anslag 01:13 Konkurrensverket	847	2 112	3 001	3 155	3 101	3 048

Beställningsbemyndigande:**Anslag 1:14 Konkurrensforskning, tkr**

	2017	2018	2019	2020	2021-2022
	Utfall	Prognos	Beräknat	Beräknat	Beräknat
Ingående åtaganden	-	-	11 000	-	-
Nya åtaganden	-	11 000	9 000	-	-
Infriade åtaganden	-	-	7 000	9 000	4 000
Utestående åtaganden	-	11 000	13 000	-	-
Tilldelad/föreslagen bemyndiganderam	-	12 000	13 000	-	-

Bilaga**Förteckning över Konkurrensverkets gällande författningar 2017-02-22**

Bemyndigande i SFS 2008:604, 3§	Nr i KKVFS	Författningsrubrik	Ämne
	KKVFS 2017:3	Om bagatellavtal	Konkurrens
	KKVFS 2015:1 Ändring i Konkurrensverkets allmänna råd (KKVFS 2015:1) KKVFS 2017:1	Konkurrensverkets allmänna råd om eftergift och nedsättning av konkurrensskadeavgift	Konkurrens
	KKVFS 2015:2 Ändring i Konkurrensverkets allmänna råd (KKVFS 2015:2) KKVFS 2017:2	Om näringsförbud vid överträdelser av konkurrensreglerna	Konkurrens
	KKVFS 2010:3	Om anmälan om företagskoncentration	Konkurrens